# AMERIKANSKI SLOVENEC

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo Družbe sv. Družine.

ŠTEVILKA 49 | JOLIET, ILLINOIS, 16. MAJA 1916 | LETNIK XXV.


# Nemške izgube pred Verdunom 240,000.

**Nemci ne odjenjajo, čeprav napadajo brez uspeha, a brezuspešni so tudi francoski napadi.**

## Lahi zopet odbiti ob Soči.

**Na ruski fronti le malo malih bojev. Turki se upirajo Rusom.**

Berlin, 11. maja. (Brezžično.) — Polkovnik Pastini, daleč znani italijanski zrakoplovec, ki se je udeležil mednarodne zrakoplovne tekme v Parizu leta 1913., je bil usmrčen pred kratkim blizu Gorice, ko je bila njegova zrakoplovnica zbita. Polkovnik Pastini je bil načelnik italijanske zrakoplovne brigade.

### Dunajsko poročilo.

Berlin, 11. maja. (Brezžično v Sayville.) — Iz Dunaja je danes dospelo sledeče dnevno poročilo avstro-ogrskega vojnega vodstva z dne 11. maja:

"Italijansko bojno torišče: Živahno topniško delovanje sovražnikovo se nadaljuje tudi danes v večini frontnih odsekov, zlasti v Dolomitih med Peutelsteinom in Buchensteinom.

"Italijanski letavci so spustili dve bombi na trg pred stolno cerkvijo v Gorici. Dva civilista sta bila usmrčena in 33 je bilo ranjenih."

### Lahi odbiti pri Sv. Martinu.

Berlin, 11. maja. — Današnje naznanilo vojnega urada pravi:

"Na italijanski fronti je sovražnik po včerajšnjem živahnem obstreljevanju delov goriškega predmostja in Doberdobske visoke planote podjel davi več napadov pri Sv. Martinu. Odbit je bil vsakikrat."

### Laško vojno poročilo.

Rim, 13. maja. — Uradno naznanilo iz vojnega glavnega stana o vojskovanju proti Avstrijcem pravi:

"V Trentinu, ob zgornji Adiži, so bili topniški boji posebno silni v pasu Col di Lane. Odbili smo male napade na Cukli in na višini pred Lucinicom.

"Na Krasu je naše topništvo povzročilo eksplozijo v sovražnih linijah blizu Sv. Martina in razkropilo sovražne kolone na maršu blizu Devetakov in Opatjega sela."

### Lahi odbiti pri Sv. Martinu.

Berlin, 14. maja. (Brezžično v Sayville.) — Italijanske čete so podjele snoči napad na avstrijske postojanke zapadno od Sv. Martina, a so bile odbite, kakor naznanja avstrijski vojni urad danes. Naznanilo se glasi:

"Italijansko bojno torišče: Na Doberdobski visoki planoti, zapadno od Sv. Martina, je podjel sovražnik ponoči ljut napad z ročnimi granatami. Bil je odbit po hudi borbi.

"V ostalih odsekih fronte je bilo le malo delavnosti."

### Na Balkanu.

Atene, 11. maja. — Srbski kraljevič Aleksander ostane za nedoločen čas pri generalnem štabu srbske armade na Krfu. Srbija je kupila en torpedni rušivec in en prevozni parnik v izvedbo načrta za napravo srbskega brodovja.

Severno od Valone se vrše hudi boji, znamenje, da hočejo Avstrijci sedaj začeti z že davno prikovano ofenzivo.

### "Dubrovnik" torpediran.

Berlin, 12. maja. (Brezžično v Sayville.) — "Avstro-ogrski potniški parnik 'Dubrovnik' je bil torpediran in pogreznjen po sovražnem podmorskem čolnu," pravi današnje naznanilo agenture za prekmorske novice. "'Dubrovnik' ni bil oborožen in je bil torpediran brez vsakega svarila."

(Brzojavka neke pariške agencije za novice je dne 10. maja naznanila, da je bil po francoskem podmorskem čolnu v dolenji Adriji potopljen "sovražen prevozni parnik, obložen z vojnimi potrebščinami".

'Dubrovnik' je bil parnik 4,238 ton velik, zgrajen v New Castlu leta 1912. Pomorski izkazi so poročali o njem zadnjikrat v Carigradu.)

### Zapadna fronta.

Berlin, 11. maja, brezžično. — Dva francoska napada na verdunski fronti, eden podjet blizu Mrtvega moža griča in drugi jugovzhodno od Griča 304, sta se izjalovila z znatnimi izgubami vsled nemškega streljanja, kakor je naznanil vojni urad danes. Nemški zrakoplovci so spuščali bombe na Dunkirk in železnice blizu Adinkerka.

Pariz, 11. maja. — Nemške čete so snoči podjele napad na francoske postojanke blizu Vaux Ponda na verdunski fronti vzhodno od reke Meuse. Vojni urad naznanja, da je bil ta napad odbit.

Zapadno od reke Meuse, pravi naznanilo, je bilo močno topniško streljanje v okrožju Avocourtskega gozda.

### Angleži izgnani iz zakopov.

London, 12. maja. — Nemci so začeli hudo napadati postojanke obdržavane po britanskih četah in zavzeli nekaj njihovih zakopov po vročem boju. Danes v Berlinu izdano uradno naznanilo pravi, da so bili Angleži izgnani iz "več linij zakopov" blizu Hullucha.

Naznanilo tukajšnjega vojnega urada priznava, da je 500 metrov britanske fronte blizu Vermellesa prišlo v sovražnikove roke, a pravi, da je bil del postojanke vzet nazaj.

### Francozi odbijajo napade.

Pariz, 12. maja. — Dva nemška poskusa za zopetno pridobitev postojank na zapadnem slemenu Mrtvega moža griča, zavzetih po Francozih dne 10. maja, je francosko topništvo odbilo. Topništvo je delavno pri Avocourtu in bombardiranje v odseku Douaumont-Vaux se nadaljuje, pravi današnje uradno naznanilo.

### Nemške izgube pred Verdunom.

Pariz, 13. maja. — Nemške izgube v osemdesetih dneh bojevanja pri Verdunu znašajo doslej skupaj 240,000 mož, kakor so precenili tukaj nocoj. Odkar je bil napad na trdnjavo zopet začet pred desetimi dnevi, so Nemci izgubili približno 20,000 mož.

Na zapadnem bregu reke Meuse, severozapadno od Verduna, sta nasprotujoči si armadi medsebojno zaustavljeni.

Na vzhodnem bregu reke Meuse je bilo več ljutih nemških napadov na linijo Thiaumont-Fort Douaumont odbitih.

### Francoski in nemški napadi odbiti.

Berlin, 14. maja. — Odbitje francoskega napada z ročnimi granatami na nemške postojanke v soseščini Griča 304 na verdunski fronti naznanja danes veliki glavni stan.

Pariz, 14. maja. — Francoske postojanke blizu Mrtvega moža griča na verdunski fronti so bile snoči silno obstreljevane. Nemški napad južno od kraja Roye je bil odbit.

### Ruska fronta.

Berlin, 11. maja. — Današnje naznanilo vojnega urada pravi:

"Vzhodna fronta: Jugovzhodno od železniške postaje v Selburgu so Nemci z naskokom vzeli 500 metrov sovražnih postojank, ujeli 309 neranjenih Rusov in uplenili več strojnih pušk in minometov."

Avstrijski vojni urad pravi v naznanilu z dne 10. maja:

"V vzhodni Galiciji in Volhiniji je bila povečana delavnost od strani nekega prednjega oddelka. Nobenih dogodkov posebne važnosti ni bilo."

### Nemci napadajo na severu.

Petrograd, 12. maja. — Danes izdano naznanilo vojnega urada pravi:

"Dne 10. maja zvečer so Nemci po silni topniški pripravi podjeli ofenzivo proti odseku severno od postaje Selburg v soseščini Jakobstadta. Ker niso dosegli uspehov, so šli v naslednji noči po nadaljnjem močnem bombardiranju zopet k napadu. Boji se nadaljujejo v bližini kraja Jepuhor, ki ga je nemško topništvo razdejalo.

"Jugovzhodno od Medniškega jezera so Nemci tudi podjeli ofenzivo, ali brez uspeha. V mnogih drugih odsekih bojnega torišča pri Jakobstadtu in Dvinsku je bilo nemško topništvo skrajno delavno. Severno od Cirina, ki leži severozapadno od Baranovičev, so Nemci bombardirali okraj. Naše topništvo je na mnogih točkah razkropilo sovražne delajoče skupine, ki so utrjale svoje postojanke.

"V okraju Kolki in blizu Novo-Aleksinjeva smo odbili sovražne poskuse, približati se našim zakopom."

### Rusko vojno naznanilo.

Petrograd, 13. maja. — Vojni urad je danes izdal sledeče uradno naznanilo:

"Ob Ožinskem kanalu je začelo sovražno topništvo silno streljati proti odseku naše postojanke nasproti občine Telečani. V okrožju Pripjeta so bili nekateri sovražni oddelki zelo delavni, tako da so ponekod napadali z bajonetom. V okraju jugovzhodno od Kolkov in Novega Potezajeva smo odbili sovražne poskuse, približati se našim zakopom."

### Kavkaška fronta.

Carigrad, 11. maja.—Današnje uradno naznanilo turškega vojnega urada se glasi:

"Kavkaz: V odseku gore Kope smo v bitki, ki se je začela dopoldne 8. maja z našim napadom in je trajala do večera, prepodili sovražnika iz postojank kakih petnajst kilometrov v raztegu z bajonetnim naskokom in ga vrgli nazaj vzhodno. Ujeli smo šest častnikov in nad 300 vojakov ter uplenili štiri strojne puške. Naši zasledujoči oddelki so vkljub hudemu snežnemu viharju ostali v stiku z umikajočimi se sovražnimi oddelki.

"V noči 9. maja je bilo napadeno sovražno taborišče blizu Baškoja, 50 kilometrov jugovzhodno od Mamahatuna. Sovražni oddelek, ki je štel kakih 500 mož, je bil večinoma uničen.

"V obmorskem odseku je splošni položaj neizpremenjen."

### Rusko vojno poročilo.

Petrograd, 12. maja. — Vojni urad je nocoj izdal sledeče poročilo o kavkaškem vojskovanju:

"Blizu Aškale so naši življi dalje napredovali proti zapadu. V smeri Bagdada smo odbili poskušano turško ofenzivo. V soseščini mesta Kasr-I-Širun smo uplenili top avstrijske oblike ter orožja in živeža."

### Vojaški upori v Italiji.

Berlin, 12. maja. (Brezžično v Sayville.) — Nezadovoljnost med italijanskimi četami, zlasti med novonabranimi reservami, ki se vežbajo za frontno službo, baje neprestano narašča. Tako poroča Koelnische Zeitung iz zanesljivega vira, da se je uprl neki polk v barakah pri Piačenci (utrjeno glavno mesto pokrajine istega imena v zgornji Italiji); in tudi na fronti se je baje uprla cela brigada, ki se nadomešča iz okraja Sassari, Sardinija.

V Neapolju je prišlo pred nekaj dnevi do ljudske demonstracije proti kralju Viktor Emanuelu in tem povodom je bila slika vojnega agitatorja Cicottija sežgana na grmadi.

Med volitvijo v okrožju, katero zastopa sociališki poslanec Ferri v poslanski zbornici, se je udeležilo javne demonstracije nad 6,000 žensk, moških in otrok, ki so kričali: "Doli z vojno!" Vojaštvo je moralo posredovati in napraviti zopet red.

### Upor v Lizboni.

Berlin, 12. maja. (Brezžično v Sayville.) — Po brezžični brzojavki iz Granade, Španisko, je izbruhnila v Lizboni revolucija. Vojaštvo posadke se je uprlo in orožnica je bila zažgana.

Da je v več portugalskih pokrajinah izbruhnil upor, je bilo naznanjeno iz Španije že dne 14. aprila. Takrat je bilo tudi rečeno, da so morali poklicati pomorskih čet, da zatro upor lizbonske garde.

### Asquith na Irskem.

Dublin, 12. maja. — Prvi minister Asquith je dospel danes semkaj in je bil v avtomobilu prepeljan v palačo podkraljevo.

Asquith se bo najprej posvetoval z departmentskimi predstojniki in potem z generalom Maxwellom o vojaškem položaju.

Pravijo, da se ima vojno stanje v Dublinu preklicati. Zaradi naglosodne ustrelitve uporniških voditeljev je prebivavstvo še vedno zelo razburjeno.

### Še dva voditelja ustreljena.

Dublin, 12. maja. — James Connolly, "vrhovni poveljnik irske republikanske armade", in John McDermitt sta bila ustreljena davi zaradi udeležbe na uporu.

### Viljem odlikoval Boy-Eda.

London, 12. maja. — Brzojavka iz Amsterdama na Central News pravi, da je kapitan Carl Boy-Ed, bivši nemški pomorski pribočnik v Washingtonu, ki je bil odpoklican na prošnjo predsednika Wilsona zaradi pospeševanja nemške propaganje, odlikovan po nemškem cesarju z redom rdečega orla 3. vrste z meči "v pripoznanje njegovih zaslug v Ameriki".

### Pošta pridržana.

Berlin, 11. maja. (Brezžično v Sayville.) — Brzojavka iz Kodanja na agenturo za prekmorske novice pravi, da so britanska oblastva v Kirkwallu pridržala vso prvorazredno pošto Združenih Držav na krovu norveškega parnika "Christianiafjord" in danskega parnika "Hellig Olaf".

### Proti prisilni službi.

London, 11. maja. — Zveza britanskih rudarjev je včeraj sprejela resolucijo, v kateri se odločno izreka zoper prisilni vojaški nabor. Zveza je obvestila vlado, da bode zanaprej odločno izpodbijala vsak poskus, posplošiti načrt vojaškega nabora. Predvsem je bil izrečen ugovor proti naboru osemnajstletnih.

### Stavkarji zmagali.

Denver, Colo., 11. maja. — Pettisoč delavcev Colorado Fuel & Iron-družbe v Pueblu je po kratki stavki pribojevalo povišbo v plačah. Za družbo pomeni to večje stroške za $40,000 vsak mesec.

### 5,000 mož zastavkalo.

New York, 11. maja. — Od 4,000 do 5,000 železarjev je danes zaštrajkalo, ker je bila njihova zahteva za mezdno doklado in skrajšani delovni čas odklonjena.

Voditelji unije Industrial Iron and Bronze Workers izjavljajo, da se stavka razširi.

### Stavka zapretena.

Louisville, Ky., 11. maja. — Ali pride do stavke 6,000 organiziranih rudarjev v zapadni Kentucky, je odvisno od vedenja rudniških družb. Odbor unijskih rudarjev je danes predložil zahteve 41 krajevnih unij distrikta 23 zveze United Mine Workers of America.

Z 39 proti 2 glasoma so delavci sklenili, odkloniti družbin ultimatum. Družba se odločno upira, privoliti v povišbo plač.

### Stavka steklarjev.

Toledo, O., 12. maja. — Kakih 150 delavcev tvrdke Libby Glass Co. je danes zastavkalo. Zahtevajo mezdno povišbo od $3 na $4.

### Potres.

Boise, Idaho, 12. maja. — Mesto Boise je doživelo zgodaj nocoj najsilnejši potres v svoji zgodovini. Stres, ki se je pripetil ob 7:20, je trajal kake tri sekunde. V sredini mesta so ljudje hiteli iz poslopij na cesto. Več dimnikov iz opeke je bilo razdejanih. Človeških žrtev ni zahteval.

### Velik požar.

Sandusky, O., 12. maja. — Velik požar je nastal danes v trgovinskem delu mesta in sicer v konjušnici tvrdke Carroll Brothers, odkoder se je naglo razširil po soseščini vsled močne sape. Napravljeno škodo so precenili na $500,000.

**ZASTOPNIKA AVSTRO-OGRSKE IN NEMČIJE V WASHINGTONU.**

Na tej sliki sta videti (na levi) avstro-ogrski opravitelj baron Erich Zwiedinek von Suedenhorst in (na desni) nemški poslanik grof Johann Heinrich von Bernstorff, ki igrata važno diplomatsko ulogo že dalje časa. Bernstorff je nemški poslanik v Washingtonu izza novembra 1908. Zwiedinek je prevzel oskrbo avstro-ogrskega poslaništva, ko je bil dr. Dumba odpoklican na prošnjo vlade Združenih Držav.

# FRANCISCO VILLA ZOPET BLIZU MEJE.

**Nahaja se baje s 1,100 pristaši kakih trideset milj južno od mesta Hachita, N. M.**

## Zasledovanje razbojnikov.

**Novi vpadi v ameriško ozemlje se pripetili zadnji teden.**

Marathon, Tex., 11. maja. — Mehikanski razbojniki so v zadnji noči zopet prekoračili mejo ter napadli oddelek ameriških vojakov in več civilistov. Napad je bil podjet štiri milje severno od Boquillasa in za hrbtom oddelka polkovnika Langhorne, ki doslej še ni prodrl v mehiško ozemlje, da začne zasledovati neko drugo tolpo. Po kratkem boju so bili razbojniki pognani nazaj čez mejo.

### Brez uspeha.

El Paso, Tex., 11. maja. — Kakor so nocoj naznanili zastopniki ameriških in mehiških vojaških oblastev, so sklenili, konferenco "suspendirati" (začasno ustaviti) in "se zopet zglasiti pri svojih vladah", da tem prepuste dovršitev pogajanj po njih odnosnih uradih za zunanje stvari.

### Villa trideset milj od meje?

Columbus, N. M., 13. maja. — Oddelki konjištva, ki patrolirajo newmexiško mejo, so nocoj izporočili polkovniku H. G. Sickle, patrolnemu poveljniku, da preiskave niso dognale ničesar, kar bi potrdilo govorico, naznanjeno danes iz glavnega stana, da se Villa skriva v gorovju severne Chihuahue.

Vojaški veščaki tukaj pa verjamejo govorici, ki pravi, da je Villa zbral 1,100 mož kakih trideset milj južno od Hachite, N. M., in kakih štirideset milj severozapadno od Ascenciona, Chihuahua.

### Nov vpad.

Marathon, Tex., 14. maja. — Nov vpad v ameriško ozemlje po mehikanskih razbojnikih je bil podjet v petek ponoči pri McKinney Springs ranchu, 67 milj južno od Marathona in 23 milj severno od Boquillasa, ob cesti Marathon-Boquillas, kakor poroča H. E. Stafford, odvetnik v El Pasu.

G. Stafford je dospel semkaj pozno danes popoldne iz Boquillasa, kamor je spremil majorja Langhorne zadnjo soboto kot vodnik. Dobil je svoje obvestilo od rancharjev v okrožju McKinney Springs, ko je šel danes tam mimo na poti v Marathon. Streljanja ni bilo, je rekel.

Neuradno poročajo, da se je polkovnik Sibley združil z majorjem Langhorne, nakar sta odmaršila dalje z dvojno hitrostjo. V slučaju, da je to res, je druga kaznovalna ekspedicija prodrla že nad osemdeset milj v notranjost Mehike na zasledovanju vpadnikov v Green Springs in Boquillas.

# 254,000 MOŽ ZA REDNO ARMADO.

**Toliko vojakov sme predsednik nabrati brez nadaljnjega pooblastila v slučaju vojne.**

## Velika parada v New Yorku.

**145,000 moških in žensk demonstriralo za obrambo dežele.**

Washington, D. C., 13. maja.—Združene Države bodo imele redno armado 254,000 mož vsled današnjega dogovora med zastopniki senata in zbornice v posvetovanju o Hayevi in Chamberlainovi predlogi.

Dogovor pomeni sijajno zmago za senatorja Chamberlaina iz Oregona, predsednika senatskega odseka za vojaške stvari, ter poraz za Haya, predsednika zborničnega vojaškega odseka in njegove organizacije kongresnikov, ki so za "malo armado".

V morebitnem slučaju vojne je predsednik pooblaščen brez nadaljnjega dovoljenja po kongresu, nabrati armado 254,000 mož.

### Velikanska parada za obrambo.

New York, 13. maja. — Stari amerikanski duh je danes vzkipel v lahkoživem, udobnost ljubečem New Yorku in navdihnil največjo demonstracijo za patriotizem, ki jo je kdaj videla naša dežela. Nad 145,000 resnih mož in žensk je korakalo po Broadway in Fifth avenue od ranega jutra do poznega večera. Gledalcev je bilo nad milijon. Parada se je vršila v svrho, da se izrazi splošna zahteva za popolno obrambo na suhem in mokrem. V paradi so bili slavni možje kakor Thomas A. Edison, izumitelj Hudson Maxim in drugi; potem 14,000 bankirjev itd.

### Škoda po mrazu.

Portland, Ore., 12. maja. — Razni deli države Oregon in južni del države Idaho so obiskale nočne zmrzali, ki so napravile veliko škodo.

### Zaplenjena whiska ukradena.

Clarksburg, W. Va., 12. maja. — Tatovi so vdrli v ječo okraja Peston in odpeljali velike množine whiske, ki je bila v "suhem" mestu zaplenjena in določena za pokončanje.


## POŠILJATELJEM DENARJA

v staro domovino javljamo, da so vse denarne pošiljatve, za katere izda pobotnice Amerik. Slovenca bančni oddelek, popolnoma zajamčene, da je vsakoršna izguba ali odbitek nemogoča. Kadar mi zapišemo, da smo poslali 1000 kron, jih oni, na koga so naslovljene, tudi prejme celih 1000 kron brez odbitka.

**Mi garantiramo vsako pošiljatev,** da bo sigurno sprejeta, ali pa vrnemo denar, kadar se nam dokaže, ali če se sami prepričamo, da denar ni bil izplačan, radi enega ali druzega vzroka.

Ako slučajno ne dobi pošiljatelj nobenega obvestila o denarju, in tako ne ve, če je bil prejet ali ne, mu mi na zahtevo **izposlujemo izvirno potrdilo,** opremljeno s poštnim pečatom, katero je prejemnik lastnoročno podpisal, ko mu je c. k. pošta izplačala denar v stari domovini.

Mi imamo v tem oziru najboljšo zvezo in najstrožji sistem, ker naš namen je zadovoljiti vsakogar, ki se posluži našega posredovanja.

Ker so cene nestanovitne, zato bomo poslali denar po ceni onega dne, ko denar prejmemo — več ali manj kron.

Danes pošljemo v staro domovino:

| | | | |
|---|---|---|---|
| 5 K za .. | $ ,85 | 200 K za .. | $ 28.55 |
| 10 " .. | 1.55 | 300 " .. | 42.75 |
| 15 " .. | 2.30 | 400 " .. | 57.00 |
| 20 " .. | 3.00 | 500 " .. | 71.25 |
| 25 " .. | 3.70 | 600 " .. | 85.50 |
| 30 " .. | 4.40 | 700 " .. | 99.75 |
| 35 " .. | 5.15 | 800 " .. | 114.00 |
| 40 " .. | 5.85 | 900 " .. | 128.00 |
| 45 " .. | 6.60 | 1000 " .. | 141.00 |
| 50 " .. | 7.25 | 2000 " .. | 281.00 |
| 60 " .. | 8.70 | 3000 " .. | 421.00 |
| 70 " .. | 10.15 | 5000 " .. | 701.00 |
| 80 " .. | 11.60 | 6000 " .. | 840.00 |
| 90 " .. | 13.00 | 8000 " .. | 1120.00 |
| 100 " .. | 14.30 | 10,000 " .. | 1400.00 |

Denar nam pošljite po bančnem "Draftu", ki ga dobite v vsaki banki skoro popolnoma zastonj, poštnem ali ekspres Money Order-om, ali pa v priporočenem pismu kar gotov papirnat denar.

**AMERIKANSKI SLOVENEC**
**bančni oddelek,**
1006 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

# Amerikanski Slovenec

Ustanovljen l. 1891.

Prvi, największi in edini slovenski-katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek
Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba
Inkorp. l. 1899.
v lastnem domu, 1006 N. Chicago St.
Joliet, Illinois.
Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:
Za Združene države na leto.....$2.00
Za Združene države za pol leta.$1.00
Za Evropo na leto.....$3.00
Za Evropo za pol leta.....$1.50
Za Evropo za četrt leta.....$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na:
AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznanijo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.
Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.


## Iz slovenskih naselbin.

**Joliet, Ill.**, 15. maja. — S svojo včerajšnjo gledališko prireditvijo je naša vrla Dekliška Marijina Družba zopet dokazala, da hodi po pravi poti in se razvija v čast in slavo naše slovenske fare sv. Jožefa tako, da smo lahko vsi po pravici ponosni nanjo. Ob ogromni udeležbi občinstva sta se vršili obe predstavi, popoldanska in večerna, in popolnoma zadovoljni so bili menda vsi z duševnim užitkom, ki ga je nudil program prireditve. Torej popoln uspeh kakor v gmotnem, tako tudi v moralnem oziru. Nekoliko podrobnejše kritike o posameznih točkah spореda izrečemo prihodnjič. Danes samo še omenimo, da je koncem obeh predstav govoril č. g. župnik John Plevnik in napravil s svojim resnim pozivom k slogi in edinosti v pravi bratski ljubezni kar najglobljі vtis, in zlasti še s svojim plemenitim opominom, da pomagajmo vsled vojne trpečim svojcem v slovenski domovini. Bog daj, da najdejo lepe besede lep odziv!

— Prvoobhajanci. Rev. John Plaznik, naš g. kaplan, je napisal sledeče vrstice:

Preroditi vse v Kristusu, je bilo geslo velikega papeža Pija X. Njegov namen je bil najvzvišenejši, zato ga je tudi Najvišji podpiral. Ravno v določbi o vsakdanjem sv. obhajilu lahko vidimo nezmotljivost najvišjega pastirja na zemlji; v tej določbi vidimo, kako Bog potrjuje svoje besede, govorjene Svojemu namestniku na zemlji: Karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih. Pa ne samo, da Bog odobri vsako zapoved Svojega namestnika, ampak tudi skrbi, da se izpolnjuje. Ljudje neradi sprejmejo, kar je novega. Kdo bi pridigoval dovolj goreče, da bi pridobil odraščene ljudi, zlasti še može in mladeniče, za vsakdanje sv. obhajilo. Vmes je posegla Božja roka. Ravno možje in mladeniči hrepene po Jezusu v presvetem Rešnjem Telesu in Ga prijemajo, če se jim le ponudi prilika. Kako se je to zgodilo? Pomisli na gorje, ki tare Evropo. Beri življenje vojakov. Ni jih treba siliti k pogostemu sv. obhajilu; sami radi gredo. Kaj žene dekleta in žene k obhajilni mizi doma? Skrb za može in sinove in zaupanje v Jezusa. Nič manj, da še bolj natančno pa se izpolnjuje druga določba papeža Pija o zgodnjem sv. obhajilu otrok. Določba se glasi, da je vsak vernik dolžan prejeti svete zakramente o velikonočnem času, kdor se pameti zaveda. Da se pa otrok že pameti zaveda, ko je dovolj star, da začne v šolo hoditi, je gotovo. Ravno tako gotovo je tudi, da se tedaj prične za otroka tudi dolžnost. Ta dolžnost pa ni težka, ampak sladka. To bi morali videti, kako so se otroci naše farne šole sv. Jožefa z veseljem pripravljali na prvo spoved in sv. obhajilo. Čimbolj se je bližal čas tega imenitnega dne, tem večje je bilo zanimanje. Dasi so še mali otročički, še ne vsi po sedem let stari, vendar so odložili otročjost na stran in resno mislili, koga bodo prejeli v svoja nedolžna srca. Samo videti jih je bilo treba v nedeljo, dne 14. maja, v cerkvi pri sv. maši, predno so se prvič združili s svojim stvarnikom. Bilo jih je 88. Vsem se je z obraza bralo, da čakajo na imeniten trenutek. Če bi ne bili tako majhni, bi zavoljo njihove resnosti človek ne mogel misliti, da so otroci. Njihovo obnašanje je bilo zgledno in spodbudno. Za njimi pa je pristopilo še 200 drugih šolskih otrok k mizi Gospodovi. Če bi človek mogel videti z dušnimi očmi, bi gotovo videl lep prizor. Boga Očeta, kateri blagoslavlja mlad rod, Marijo, katera podaje svojega Sina vsakomur posebej in angelje, kateri kleče okrog vsakega obhajanca, molijo in prepevajo na čast človečeni dobroti ter angelja varuha kateri vsakomur posebej na srce polaga besede, s katerimi se naj zahvali svojemu predobremu Bogu in mu šepeče prošnje, katere naj predloži svojemu Zveličarju. Gotovo je Bog dobrohotno sprejel zahvalo iz otroških src. Je pa še nekdo drugi, kateri je žel milosti z otročiči. Če se je v šoli koga vprašalo, za koga bo najprej molil, je bil hiter odgovor: za mamo in ata. Da, tudi ti zaslužijo pohvalo, ker so jih tako redno pošiljali h nauku, skrbeli, da so ponavljali doma, kar so se v šoli učili in lepo poslali v cerkev. Gotovo bodo tudi še zanaprej skrbeli, da bodo tako redno prihajali v cerkev, kakor te dva dni, in v šolo, ter jih vodili in z dobrim zgledom peljali velikokrat k mizi Gospodovi, da tako združeni ostanejo s svojim Bogom tako trdno, da se ne bodo nikoli ločili od Njega.

Imena naših prvoobhajancev so: Joseph Babič, Joseph Blut, William Bučar, Anton Gaspič, John Glavan, Joseph Gale, Joseph Gregorčič, Anton Horvat, Matthew Hotujec, Max Ivanič, Francis Kirin, Edward Korevec, Francis Legan, Francis Plut, Joseph Prus, Anthony Repoš, Joseph Rogel, Aloysius Rolih, Joseph Rus, Joseph Stefanič, Albert Škul, Aloysius Škul, Joseph Staltzer, Michael Stiglič, Anthony Štukel, William Štukel, John Trlep, John Vidmar, Mary Bauer, Anna Fabian, Mary Gnidovic, Mary Horvat, Aloysia Kobe, Helen Kocjančič, Agnes Kocjan, Agnes Kompare, Margaret Kozjan, Genovieve Lavrič, Mary Lilek, Frances Mlakar, Emma Simonič, Catherine Stefanič, Mary Stefanič, Mary Ščinkovic, Agnes Štukel, Anna Dolfa, Frances Dolf, Agnes Vraničar. — Edward Agnič, Edward Bozich, Rudolf Črnkovič, Joseph Kapele, Rudolf Koleto, Francis Klančar, Aloysius Muren, Francis Oštir, Aloysius Papež, Joseph Tomac, George Zelnikar, Catherine Avsec, Mary Dernulc, Mary Horvat, Jennie Habinc, Mary Klančar, Teresa Kostelec, Mary Muren, Elizabeth Mušic, Josephine Papež, Elizabeth Petric, Christina Prus, Anna Strle, Gertrude Vidic, Anna Vrtin, Angela Zaletel, Mary Završnik, Frances Žugel.—Martin Jurjevčič, Jerry Lavrič, Frank Lukanič, Nicholas Rus, Anna Muren. — Anton Gregoraš, John Kožar, Martin Požek, Anton Pasdertz, Julia Tušek, Anna Lukanič, Agnes Sak. — Helen Uremovič.

— Rojenica prav pridna. Zadnji četrtek dopoldne je prišla rojenica iz bajne dežele na obisk h g. Franku Sokliču in njegovi soprogi gospe Jennie roj. Berk, 813 N. Chicago st. in jima je prinesla v dar čvrstega "bojsa". In zadnji petek dopoldne pa se je oglasila rojenica pod h. št. 607 N. Hickory st., kjer domuje gospa soproga g. Josipa Sitar, našega znanega trgovca (805 N. Chicago st.), ki je ves vesel, da je to pot'dobil v dar "bojsa". Čestitamo!

— Poroka. Zadnjo sredo sta bila v naši cerkvi poročena g. Louis Martinčič in gdč. Jozefa Pirc. Bilo srečno!

— Misijon v Calumetu. Kakor poročajo calumetske "Slovenske Novice", se prične sv. misijon v slovenski cerkvi v Calumetu, Mich., dne 21. maja— in ne 17. maja, kakor je napačno poročal naš dopisnik.

**Indianapolis, Ind.**, 10. maja. — Cenjeni g. urednik A. S.! Prosim, priobčite to novico:

Delavci železolivarji (molderji), ne hodite sem za delom, ker kakor kaže, bode tu štrajk. Tozadevne pogodbe med delavci in lastniki se že vršijo; in sicer se pričenja v Indianapolis Foundry. Nekaj točk so nam takoj privolili, za poglavitno, pripoznanje unije, pa se še ne uklonijo. Je še nekaj druzih točk, ki nam jih ne privolijo.

Torej molderji, ne hodite semkaj, ker delavci se borimo za svoj obstanek! Mi hočemo samo svoje. Sliši se, da ako se stvar prične, da se bode skupno podvzelo tudi druge livarne, kjer je več delavcev, ki pripadajo uniji.

Ko bode kaj več, bodem poročal. Vaš zvesti naročnik

**Narodoljub.**

**La Salle, Ill.**, 11. maja. — Ker se že dolgo ni nihče oglasil iz našega prijaznega mesteca, sem sklenil jaz nekoliko opisati, poročati, kritizirati itd. naše razmere.

Pred vsem naj poročam (ker ni še doslej noben dopisnik), da je nam Pev. dram. društvo Slovenija ob Veliki noči uprizorilo šaloigro "Skriven zaklad", katera je vsem jako ugajala. V resnici presenetili so nas igralci, tako originalno so rešili svoje uloge vkljub temu, da je bila večina igralcev šele v prvič na odru. Po končani igri je pa nastopil pevski zbor društva ter zapel več lepih narodnih pesmi. Tacih večerov bi želeli še več; upam, da nam člani omenjenega društva kmalu zopet ustrežejo.

Jako lepo je tudi od društva, da je že večkrat darovalo od dobička tukajšnji slov. cerkvi in šoli v podporo. Seveda je to hud "poper" za "mudeče", kateri potem vse ljudi, kateri podpirajo cerkev, pitajo z "nazadnjaki", "cerkvenimi priliznjenci" itd. Take neotesance bi vprašal: Ali ni šola prva podlaga in pravi temelj vse naobrazbe in napredka? Ali ni cerkev hiša češčenja Onega, katerega pripoznavajo modrijani, učenjaki in sploh vsak intelegenten in razsoden človek za Stvarnika? Da, in mi hočemo priti še do širšega napredka, tako da bodemo imeli prostore, kjer se bodemo lahko zbirali v svrho zborovanja, zabave, razvedrila ter poštenega poučnega razmotrivanja itd. Naj reče kdo, kar hoče, mi "nazadnjaki", kakor nas imenujejo optimistični naprednjaki naše naselbine, vedno napredujemo premišljeno, odločno in sigurno vkljub vsem zaprekam, vkljub vsem obrekovanjem in zvijačam od nasprotnežev, ker naša volja je neomahljiva in mi stopamo pogumno naprej za našim ciljem. Zatorej vsi pogumno naprej za prekoristno stvar, za vzvišeno idejo, čeravno kričijo nasprotneži, češ da ima škof vse pod oblastjo. S tem se ne da zaveden faran plašiti, ker škofje niso še nikjer cerkvenega premoženja zapili ali zapravili, nasprotno bi pa "rudeči" to storili, če bi imeli pravico do istega. Članom in članicam dr. Slovenije pa vsa čast, ko podpirajo vzvišene in plemenite nazore, zato tudi zaslužijo, da smo jim Slovenci vedno naklonjeni.

Seveda, "rudeči bogotajci" nimajo smisla za take nazore in ideje, ker so za gotovo prepričani, da so v sorodstvu z "afriškimi kolegi" (tistimi, ki po drevju skačejo) in za take je seveda treba posebej kurnik.

Nad vse čudno je pa postopanje nekaj nezavednih faranov. Tako postopanje zasluži obsojanja in svarila. Eni store to iz nevednosti, drugi iz trmoglavosti in zlobnosti, tretji zopet vsled kake sladke obljube in dobičkaželjnosti. Kje so vaši principi, kje vaša načela? Taki ljudje sami sebe v obraz bijejo; podobni so zidarju, kateri na eni strani zida, na drugi pa zopet podira, in oni ravno tako pripravljajo zahajališča krivim prerokom, kateri bodo izruvali to, kar so dobri učitelji in tudi sami vsadili v srce mogoče ravno lastnim njihovim otrokom.

Ako si kristjan, bodi tak vseskozi v vsem svojem delovanju, ker ni dosti, da samo v cerkev hodiš, a izven cerkve pa delaš kot najhujši sovražnik iste. Življenje in delovanje kristjana se naj vse strinja z nauki njegove vere.

Skrajno nesramno je tudi, kako neki "župljan in delničar" (tako se imenuje), ki mora imeti jako nemirno vest, hoče v Glasilu S. N. P. J. št. 16 kazati ljudem luno v vodi, ko vsak ve, da je ni. Napada č. g. Šaloven-a zaradi besede "Austrian' mesto "Slovenian" v izjavi priobčeni v listu "Daily Post". V resnici pa peče pojasnilo samo, ker se ne bode moglo zdaj več na račun poštenih ljudi razpolagati z ugledom, kakor se je baje nameravalo. Kdor pa pozna č. g. Šaloven-a, pa ne bode dvomil nad neomadeževanim značajem njegove narodnosti. Želeti bi bilo, da bi vsi tisti bili taki narodnjaki, kateri se spodtikajo nad njim. Tukaj se zopet lahko vidi, da je namen, župnika pred ljudstvom očrniti. Za božjo voljo, kaj ko bi Rev. Šaloven v resnici kaj zakrivil? Potem bi priljubljeni listi vaše "bande" mogli iziti v posebnih izdajah, opremljeni z velikimi debelimi črkami. Sicer pa že poznamo take volkove, ki prihajajo v ovčjih oblačilih po sledečem:

1) priporočajo (kot pristni narodnjaki) za slovenske otroke "public schools";

2) rabijo fraze kot rimsko-katoliški mlin, zraven pa grozno drve naprej z "duhom časa".

Vidite torej, tako zamore pisati le kak ignorant, kateremu lahko vsak svoje misli vsili ali pa protivnik vere.

Gosp. urednik, za danes naj to zadostuje; v prihodnjič pa bodem nekaj bolj "luštnega" poročal in bolj na kratko. Pozdravljeni!

**Zavedni župljan.**

**St. Joseph Valley, Wash.**, 8. maja. — Hallo, uredništvo A. Slovenca! Zopet Vam imam sporočati nekoliko iz naše naselbine, da se naznani širši javnosti.

Dne 6. maja zvečer smo se odzvali klicu:

**Pomagajmo revežem v slovenski domovini**

ter smo priredili veselico "Basket party" v korist onim, ki so potrebni pomoči.

Veselica se je vršila v prostorih Jožefa Stare in se je dobro obnesla, zakaj prinesla je čistega $50 in nekaj centov.

Hvala vsem!

Lahko bi bilo še več, ako bi se bili odzvali vsi našemu povabilu.

Slovenskega petja tudi ni primanjkovalo. Zakaj bi ne pel, k' sem Slovenec vesel!

Hvala gre pa v prvi vrsti Slovencu g. Louisu Trampush, ki je zastonj tako krasno godel na harmoniko ter izvabljal iz nje tako lepe poskočnice, valčke in polke, da je veselje trajalo do zgodnjega jutra. Res, hvala!

Hvala gre tudi g. in gospe Joseph Stare, ki sta dala zastonj prostor. Torej še enkrat: Hvala!

Tako naj se tudi po drugih naselbinah odzovejo klicu **"Pomagajmo..."** ter naj prirejajo veselice v prid zapuščenim, ki so potrebni pomoči.

Pozdrav na vse Slovence in Slovenke širom zemeljske površine!

**Marie Torker, zast. Am. Slov.**

Op. ur. G. Jos. Stare, Valley, Wash., nam je doposlal $50.75 in pismo. Oboje priobčimo v prihodnjem, šestem izkazu darov za reveže v slovenski domovini. Vrlim Slovenkam in Slovencem v skrajnem severozapadu slavnih Združenih Držav — čast in hvala! Živeli!

**Listnica upravništva.**

— Gosp. F. K., Denver, Colo.:—Dne 28. aprila smo Vam pisali in poslali pobotnico v dokaz, da smo isti dan poslali Vaš, nam poslani denar, v staro domovino v znesku 6575 kron. Pismo nam je bilo vrnjeno in smo isto zopet poslali. Danes smo pa prejeli nazaj drugo pismo, zaznamovano: "Unclaimed." Ako nam pišete in pošljete svoj natančen naslov, Vam ga še enkrat pošljemo. Zdravi!

— Naročnik v Gilbert, Minn.:—Kadar kdo pošlje denar v staro domovino skozi bančni oddelek "Amer. Slovenca", bo denar vseeno izplačan tam, če pošiljatelj piše prejemniku ali ne. Pozdravljeni!

— Neimenovan, Leary, Idaho: — Vaše cenj. pismo brez podpisa in papirnat $1.00, katerega ste poslali te dni, smo prejeli. Ako nam naznanite svoje ime, bomo objavili kdo je denar poslal. V imenu slov. beguncev, vdov in sirot, katerim je denar namenjen, se Vam iskreno zahvalimo.

— Slovenski naselbini Sv. Jožefa v Valley, Washington, bodi na tem mestu izrečena, v imenu slovenskih beguncev, ter vdov in sirot padlih junakov, najiskrenejša zahvala za velikodušni in rodoljubni dar v znesku $50.75. Dal Bog, da bi Vas druge slov. naselbine posnemale v tem rodoljubnem delu v korist našim nedolžnim vojnim trpinom.

— Te dni smo poslali na sl. uredništvo "Slovenca" v Ljubljani, Kranjsko, od dosedaj nabrane vsote prvih tisoč kron (1,000 K), da jih isto razdeli po svoji najboljši razsodnosti med slovenske begunce, ter vdove in sirote padlih slov. junakov, ker smo uverjeni, da na ta način darovi Amerikanskih Slovencev resnično dosežejo svoj pravi cilj.

**Koliko se porabi na svetu papirja za dnevno časopisje.**

Neki francoski statistiki so izračunali, kako velikansko množino papirja se porabi za dnevnike in knjige. Za 30,000 dnevnikov, ki izhajajo na dan v milijon številkah, je treba 1000 ton lesa; poleg tega izide vsak dan okoli 200 knjig, tako, da se na leto porabi do 375,000 ton papirje ne vštevši pisarniški in ovijalni papir. Za to množino papirja je treba 1250 milijonov kubičnih metrov lesa, od tega samo za Ameriko 900, a za Evropo 350 milijonov kubičnih metrov lesa. Kot je razvidno, se podirajo celi gozdovi za papir.

**Pustolovska vožnja v avtomobilu.**

Ogrski knez Zika je vzel v službo za šoferja Italijana Harverja, ki se je zaljubil v kneginjo, a bil odločno zavrnjen. Ker je obljubil, da zapusti takoj službo, ni kneginja ničesar povedala knezu. Knez je bil iznenaden vsled šoferjeve odpovedi in ga je pregovoril, da je še enkrat vodil avtomobil. Grozno hitro je vozil avtomobil. Knezu ni dopustil, da prevzame vodstvo. Med knezom in šoferjem je nastal boj. Šofer je hipoma izročil vodstvo knezu in rekel: "Pogubiti sem vas hotel", nakar je skočil iz avtomobila. Knez je ustavil avtomobil, v cestnem jarku je ležal mrtev šofer. Kneginja je vsled strahu obolela.

**Zmrzel človek.**

Frank Bennis iz Columbusa, Ohio, je pač najzanimivejši človek, kar jih je na svetu. Strašno ga vedno zebe. Pozimi in poleti nosi po pet zimskih spodnjih hlač, debelo sukneno vrhno obleko, veliko suknjo, pet parov volnenih nogavic in velike tople črevlje. Spi na petih pernicah, pokriva se pa z osmimi navadnimi odejami, osmimi pernicami, na katere navali še nekoliko pernatih blazin, na katere dene svojo suknjo. A moža še vedno zebe, zato se krog in krog založi s steklenicami, napolnjenimi z vrelo vodo.

**1008letni jubilej**

svojega obstanka obhaja kitajski vladni list "King-Tun". Pričel je izhajati leta 908, prinašajoč odredbe vlade, zakone itd. Seveda tedaj še ni imel naročnikov in ga tudi niso prodajali, marveč so ga le nabijali na vidnih mestih, kjer ga je mogel vsak čitati. Še danes imajo nekaj prvih eksemplarov, tiskanih na pergamentu. K proslavi tisočletnice, ki je pač edina v zgodovini, je kitajska vlada bila priredila velike svečanosti, h katerim so bili povabljeni odličnjaki iz vse Kitajske.

**Javna obtožba.**

Washington, D. C., 12. maja. — Reprezentant Dyer iz države Missouri je podal v zbornici resolucijo, v kateri izraža "ameriško ljudstvo svoj osup nad naglosodno ustrelitvijo irskih borcev za svobodo". Resolucija je bila izročena pristojnemu odseku.

**Zahvala.**

Povodom prerane smrti svojega ljubega očeta g.

FRANKA PAPEŽ,

ki je v Gospodu zaspal dne 6. maja v 58. letu svoje starosti, se najiskrenejše zahvaljujem vsem znancem, prijateljem in sorodnikom za mnoge izkaze sočutja ob tej bridki izgubi.

Posebno se pa zahvaljujem slavnemu društvu Vit. sv. Jurija, ki mu je oskrbelo pogreb, ga spremilo do groba in mu skazalo zadnjo čast, kot svojemu staremu članu.

Nadalje se zahvaljujem g. Jak. Zabukovcu in soprogi, ki sta prišla iz Peoria, Ill., na pogreb.

Še enkrat vsem najiskrenejša zahvala. Pokojnega očeta priporočam v blag spomin in molitev.

Joliet, Ill., 15. maja 1916.

**Frank Papež, sin.**


**Veliko mil je,**

ki bi se ne smele rabiti za toaleto, ker razdražijo kožo na obrazu, rokah in vratu ter s tem povzročajo mnogo, število kožnih neprilik. Varujte se takih in zahtevajte Severovo Zdravilno Milo (Severa's Medicated Skin Soap). Njena zdravilna kakovost jo stori zelo primerno milo, ker je antiseptično ter odpravlja kožno razdraženje. Je izborno milo za izmivanje las in britev. Detetova kopelj bi ne bila popolna brez nje. Cena 25c v vseh lekarnah ali od nas. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. — Adv. Tues.

NAPRODAJ FARMA 80 AKROV, 30 akrov čistih, 5 akrov lesje, fina zemlja, 6 sob hiša, hlev, vodnjak. Cena $1600; $500 cash, ostanek v 11. letih. Več pove: Fred Woessner, Stephenson, Mich., Box A. 46t4

NAPRODAJ, KER SE LASTNIK seli, lepa z opeko zidana hiša s 4. sobami in hrambo, velik lot v lepem redu. Ceno. Več se poizve na 223 Wabash Ave., Joliet. 47t2

# Naznanilo!

Slavnemu slovenskemu in hrvatskemu občinstvu v Jolietu naznanjam, da sem otvoril svojo

**novo mesnico in grocerijo**

na vogalu Cora in Hutchins cest, kjer imam največjo zalogo svežega in suhega mesa, kranjskih klobas, vse vrste grocerije in drugih predmetov, ki spadajo v mesarsko in grocerijsko področje.

Priporočam svoje podjetje vsem rojakom, zlasti pa našim gospodinjam.

Moje blago bo najboljše, najčistejše in tudi po zmerni ceni.

Spoštovanjem

**John N. Pasdertz**

Chicago tel. 2917
Cor. Cora and Hutchins St., Joliet, Ill.

**Buchanan-Daley Co.**

Desplaines and Allen Sts. JOLIET, ILLINOIS

**Les za Stavbe in Premog**

Največja zaloga v mestu

PREDNO NAROČITE DOBITE NAŠO CENO

TELEFONI 597

Square Deal Vsakemu

**Union Coal & Transfer Co.**

515 CASS STREET, JOLIET, ILL.

Piano and Furniture Moving.

Chicago telefon 4313. Northwestern telefon 418.

**Prvi in edini slovenski pogrebniški zavod**

Ustanovljen l. 1895.

**Anton Nemanich in Sin**

1002 N. Chicago Street

Konjušnica na 205-207 Ohio St., Joliet, Ill.

Priporoča slavnemu občinstvu svoj zavod, ki je eden največjih v mestu; ima lastno zasebno ambulanco, ki je najlepša v Jolietu in mrtvaške vozove in kočije.

Na pozive se posluži vsak čas ponoči in podnevu.

Kadar rabite kaj v naši stroki se oglasite ali telefonajte. Chicago tel. 2575 in N. W. 344.

Naši kočijaži in vsi delavci so Slovenci.

# Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE. Sedež: JOLIET, ILL. Inkorp. v drž. Ill., 14. maja 1915 Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916

Vstanovljena 29. novembra 1914

DRUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsed.—Geo. Stonich, Joliet, Ill. Podpred.—John N. Pasdertz, Joliet, Ill

Tajnik—Josip Klepec, Joliet, Ill.

Zapis.—A. Nemanich, Jr., Joliet, Ill. Blagajnik—John Petric, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

1. Anton Kastello, La Salle, Ill. 2. John Stua, Bradley, Ill.

3. Nicholas J. Vranichar, Joliet, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

Stephen Kukar, Joliet, Ill. Josip Težak, Joliet, Ill.

Math Ogrin, N. Chicago, Ill.

Glasilo: AMERIKANSKI SLOVENEC, Joliet, Ill.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8. člani(icami) v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsylvaniji z dovoljenjem gl. odbora. Za pojasnila pišite tajniku.

Vsa pisma in denarne pošiljatve se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na 1. porotnika.


# IZ STARE DOMOVINE.

## KRANJSKO.

— Oljčni dan v Ljubljani. "Slovenec" z dne 13. apr. piše: Naši hrabri armadi ob Soči je ranjki Simon Gregorčič spesnil slovito poslanico "Soči" in ta hrabra armada sedaj ljudstvo zadaj za Sočo pošilja pesniku tako ljubo oljčno mladiko. Pozdrav od Soče, iz oljčnih gajev. V starih časih so se vojščaki mazilili z oljčnim oljem, dalo je krepke moči duhu in telesu. Branitelj Soče iz oljčnih gajev nam pošilja oljčno vejico dokaz svoje moči in blagodejne in čudežne dobrote. Kje je armada, kakor so branitelji Soče! Ranjki pesnik pravi oljki:

"Vojak ponosen se mi zdiš
stoječ po bitvi na planjavi:
Le njega bojni grom ni strl..."

Oljka — pomenljiva podoba soške armade! Iz oljke prihaja čudodelna moč in blagoslov. Cerkev blagoslavlja z oljkovo vejico! Gospodar teši vihar z blagoslovljeno vejico. Naša armada ob Soči nam je obvarovala domovino, junaki ponosni hočejo z oljčnimi vejicami blagosloviti vdove in sirote padlih junakov ob Soči. Kako globoko dobro je srce orjaškega junaka. Otroško nežno in usmiljeno za najbolj usmiljenja vredne, za vdove in sirote svojih padlih tovarišev. Kje je srce, ki bi se ne odprlo ob veličini in globini te plemenite ljubezni naših braniteljev ob Soči!" Da, bogat blagoslov bo oljčni dan naše soške armade prinesel vdovam in sirotam pokojnih braniteljev! Oljčna vejica soških junakov bo blagoslovila ves avstrijski jug: armado, zemljo, sirote in vse ostalo ljudstvo, kajti porok nam bo, da bomo v srečnem miru pozdravljali z oljčno vejico kot zmagovalce. In kakor se bo ob tej veseli priliki zgrinjala v Ljubljano vsa okolica in nje mesto, da pozdravi zmagovalce, tako naj se zgrne že to soboto in na cvetno nedeljo, da hvaležnega in bogatega srca sprejme oljčne vejice, katere pošiljajo naši soški junaki — vdovam in sirotam pokojnih braniteljev Soče.

— Duhovske zadeve. Podeljena je župnija Mirna na Dolenjskem č. g. Josipu Vrankar, župniku na Dobravi pri Kropi.

— Ravnatelj "Ljudske posojilnice" v Ljubljani je postal dr. Ivan Černe, ki je bil doslej nastavljen kot deželni uradnik pri Kranjski deželni banki.

— Že podpisujejo. Udeležbo pri IV. vojnem posojilu so že priglasili zavodi: Mestna hranilnica v Radovljici 150,000 K, posojilnica v Ribnici 100,000 K, posojilnica v Cerknici 10,000 K.

— Prepoved mleka. Deželna vlada je po otom mestnega starejšinstva ljubljanskega zaukazala, da se od 8. aprila dalje ne sme po kavarnah in gostilnah več oddajati mleko ali mlečna pijača in slcer od pol 10. ure dopoldne do 7. ure zvečer.

— Koča na Vršiču, last slov. plan. društva, ni podrta, marveč samo poškodovana. Plaz je prišel od nasprotne strani čez sedlo gori do koče, vendar je bolj deloval na kočo zračni pritisk, kakor plaz.

— Na Košano je mimogrede vrgel laški eltalec dne 7. aprila dve bombi, ki sta pa padli zunaj na polje. Vračal se je od Postojne.

— Nesreče na železnici. Terezijo Dolenc, soprogo železniškega čuvaja iz Prestraneka, je povozil vlak med kilometri 487 in 497. Žena je težko ranjena na obeh nogah obležala. K sreči je prišel še en železniški stroj, ki jo je spravil v bolnišnico v Postojno. Tu so ji odrezali levo nogo. — 30. marca je zgrabil železniški stroj na celjskem kolodvoru črnovojniškega delavca Franca Klavžar iz Ponikve in ga vrgel pod kolesa. Nesrečniku je razbilo glavo in odtrgalo obe nogi, da je kmalu umrl.

— Zaupna naloga duhovščini. Minister za poljedelstvo (Zenker) poziva dunajskem škofijskem listu duhovščino, naj pri izvrševanju svoje dolžnosti in posebno s prižnice ljudi poučuje, kako velike važnosti je, da se obdela vsak košček zemlje. Naj jim prigovarja, da vkljub vsem naporom vztrajajo, kajti drugače bi pomagali sovražniku. Pa tudi pri drugem gospodarskem delu naj duhovniki sodelujejo. Danes je sodelovanje duhovnikov še bolj potrebno kakor v začetku vojske. Ker bodo marsikje župani poklicani pod orožje, zato bo duhovnik večkrat edina javna oseba, ki bo mogla uspešno vplivati, da bodo žetvene komisije pravilno delovale. Minister upa na najboljši uspeh, kajti avstrijska duhovščina je to svojo najvažnejšo nalogo vršila vedno s celim srcem in ravno kmetijsko zadružništvo se ima za svoj procvit zahvaliti največ ravno neumornim katoliškim duhovnikom.

— "Tobačni delavec", glasilo slovenskih članov strokovne zveze tobačnih delavk in delavcev avstrijskih, ki izhaja mesečno na Dunaju, je bil posvarjen od c. kr. policijskega ravanteljstva na Dunaju zaradi nepostavne in hujskajoče pisave.

— Šmartin pri Kranju. Umrl je dne 26. marca na Bregu posestnik Mihael Porenta, star 54 let. Rajni je bil vrl krščanski mož, večletni občinski odbornik, marljiv gospodar, vnet čebelar, dober in skrben oče svojim otrokom. Zapušča ženo in šest žalujočih otrok.

— Dolenjavas pri Ribnici, 13. apr. V zadnjem tednu je smrt pokosila dva moža, ki sta bila znana daleč naokrog. 30. marca je umrl g. Josip Merhar, trgovec in posestnik. Bolehal je že dalj časa, a vendar ga je smrt nepričakovano vzela. Bil je svoj čas župan, zdaj predsednik kr. šol. sveta. — 4. aprila pa je umrl Franc Mrhar, ki je bil znan kot trgovec s prešiči. Bolehal je več mesecev. Naj počivata v miru! — O priliki duhovnih vaj smo imeli v društveni dvorani predavanje o alkoholizmu. Predaval je konz. svetnik J. Kalan, ki je s svojo besedo dvignil v življenje abstinenčni odsek, h kateremu se je oglasilo doslej 56 članov.

— Zanemarjenje šolske mladine. Predavanja o vzgoji šolskih otrok, ki ga je imel 13. apr. zvečer v Ljubljani v šentjakobski cerkvi g. dež. šolski nadzornik dr. M. Opeka, se je udeležila nepričakovana množica poslušalcev iz vseh slojev in krogov. Cerkev je bila natlačeno polna. Z vidno napetostjo je sledilo občinstvo vrlo in globoko zamišljenemu govoru predavatelja. To je dokaz, da je hvala Bogu v Ljubljani še večina očetov in mater, ki se zanimajo za dobro vzgojo otrok. Splošno mnenje je odobravalo predavanje ne le kot krasno in v srce segajoče, ampak tudi kot skrajno potrebno in za sedanje čase posebno primerno. Dal Bog, da bi obrodilo obilo sadu v blagor mladini, v slavo domovini! Poleg starišev je bilo navzočih mnogo drugih vzgojevalcev in vzgojevalk ter polnoštevilno učiteljstvo ljubljanskih javnih in zasebnih deških in dekliških ljudskih šol.

—Smrtna nesreča poddesetnika Kristijana Gomiščeka v Ljubljani. Poddesetnik Kristijan Gomišček, dodeljen rezervni bolnici št. 4, filijalka na Viču, pristojen v Podgoro pri Gorici, rojen 1883. leta, po poklicu zobni tehnik, je 15. apr. došel z dopusta iz Vitovlj. Zjutraj ob 6. uri 41 minut je izstopil iz vlaka, ki je na progi v Tivoli obstal, misleč, da si okrajša pot. Ko izstopi, pripelje brzovlak po drugem tiru iz Ljubljane in mu odtrga obe nogi in eno roko. Prepeljali so ga v bolnico kjer je po groznih mukah izdihnil. Zapušča ženo z nepreskrbljenimi otroci.

— Nesreče. V bolnico Usm. bratov v Kandiji so bili sprejeti zopet trije ponesrečenci. Franc Selan, hlapec v Arteži vasi pri Št. Vidu, je bil pri razstreljevanju kamenja od kamna zadet in mu je zlomilo levo nogo v goleni. — Antona Zupančič, dninarja v Trebnjem, je udaril konj in mu zlomil desno roko v nadlehtju. — Franc Kenik, hlapec v Žužembreku, se je ponesrečil pri slamoreznici. Gonilno kolesje ga je zgrabilo za desno roko ter mu zmečkalo prste in dlan.

— Odlikovanja. Najvišje pohvalno priznanje sta dobila nadporočnik Ivan Karstulovič pri obalnem varstvenem bat. št. 3 in poročnik 26. dom. p. Karel Namestnik. — Srebrn zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil rač. podčastnik 40. črnovoj. inf. bat. Ernest Kramaršič.—Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste sta dobila desetnik 4. dom. p. Pečnik Anton in poddesetnik 27. dom. p. Martinak Anton (padel), oba prideljena saperski stotniji št. 8-3. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: desetnik dom. ulanskega p. št. 1 Supanc Ivan: desetnik 27. dom. p. Šircelj Matija, prideljen saperski stotniji št. 8-3; infanteristi 4. dom. p. Černič Pankracij, Hudelist Ferdinand in Biber Jakob; desetnik Grandovsky Adalbert, infanterista Kavčič Ivan in Rekelj Andrej, vsi trije pri 27. dom. p.; infant. 36. dom. p. Jaklič Franc. — Bronasto hrabrostno svetinjo je dobil infanterist 20. dom. p. Šušteršič Franc; tit. poddesetnik 23. dom. p. Bizjak Ivan; desetnik Rupnik Franc; infanteristi Kometter Aleksander in Pečar Egidij, vsi 4. črnovoj. pov., prideljeni orož. oddelku št. 3.

## ŠTAJARSKO

— Laški begunci kot vlomilci. Iz Gradca, 13. apr. Pred 14 dnevi je bilo v Lipnici vlomljeno v vilo deželnega svetnika Binnenthala. V eni minulih noči so vlomilci zopet prišli in pokradli obleke in perila v vrednosti 600 kron. Takoj naslednjo noč so vlomili v vilo stotnika Aichingerja, v nedeljo ponoči so zopet obiskali to vilo, pa so jih prepodili. Skoro istočasno je tolpa skušala vlomiti v trgovini Goetz, pa so jih prijeli. Bili so laški begunci in begunke, ki so prihajali z večernim vlakom v Lipnico.

— Ponarejen denar. Po Spod. Štajerskem krožijo ponarejeni srebrni goldinarji ogrskega kova; ločijo se prav lahko od pristnih.

— Spodnještajerski "Volksrat" je zboroval te dni v občinski hiši v Mariboru. Predsedoval je dr. Orosel, dr. Tmbrositsch pa je obširno poročal o posvetovanjih južnoavstrijskih narodnih svetov, ki so se vršila v Celovcu, Mariboru in Ljubljani. Poročal je nato o skupnem nemškem programu in opozarjal, kako so razni dogodki ob izbruhu vojne in med vojno dali prav prejšnjim nemških svarilom, opominom in zahtevam. Nas bi bolj zanimalo nekoliko bolj podrobno poročilo o teh dogodkih, in sicer bolj, kot nas zanima vsekakor vest, da marsikateri nemški poslanec želi, da se te nemške zahteve odložijo na nedogleden čas, čemur pa nemški narodni sveti odločno nasprotujejo. Na drugem mestu poročamo, da se je spodnještajerskemu nemškemu narodnemu svetu ta želja že izpolnila, kajti velikonočni nemški program je že razglašen. — "Slovenec", 15. apr.

— Vojaške vesti. Iz župnije Sveti Andraž v Slov. gor. je odšlo k vojakom okoli 130 mladeničev in približno 100 mož. Nad 15 jih je že padlo na bojiščih, mnogo je ujetih, o nekaterih se pa ničesar ne ve. — Iz ruskega ujetništva se je oglasil po preteku 100 mesecev Henrik Kmetič, doma od Sv. Ane na Krembergu. Biva v jekaterinoslavski guberniji in se mu, kakor piše, dobro godi. Njegov brat Jožef pa je že padel na bojišču. — Pod Veliko kapo pri Ribnici na Pohorju dela okoli 70 Italijanov-internirancev drva in oglje. Na pepelnico v jutro je enega na potu naglo smrt zadela. Pravijo, da vsled pijače.

— Na bojišče sta hotela. V Spodnjem Dravogradu so prijeli dva dečka v starosti 11 in 13 let z imenom Weghuber iz Šerl. Pri sebi nista imela nobene listine in sta se nameravala podati na italijansko bojišče. Dečka, ki sta brez starišev, je oddal nemški Schulverein v odgojo posestnici Ceciliji Leski v Cmureku. Dečka sta priznala, da sta ukradla imenovani posestnici svoto 120 K, katero sta pa že večinoma zapravila.

## KOROŠKO.

— Nedolžni. "Grazer Volksblatt" poroča: "Po poročilih 'Grazer Tagblatta' in 'Tagesposte' so bili sredi meseca marca župnik Jurij Trunk v Preravi pri Beljaku in tamošnji mežnar Grafenauer, kakor tudi župnik pri Sv. Mariji ob Zili, Franc Ks. Meško, zaprti. Kakor se sedaj "Kaerntner Tagblattu" uradno poroča iz Beljaka, so vsi imenovani gospodje zopet izpuščeni, ker se ni moglo niti najmanj dokazati, da bi imenovani gospodje izvrševali izmišljeno ogleduštvo."

— Pozdrave z italijanskega bojišča pošiljata domobranca 4. polka F. Viher iz Lipja in Josip Pušnik iz Kamna na Koroškem.

— Gospodarska zveza z Nemčijo. Koroško industrijsko in obrtno društvo se je v odborovi seji soglasno izreklo za najožjo gospodarsko zvezo z Nemčijo in se pridružilo načelom koroške trgovske in obrtne zbornice v tej zadevi, izraženim v zbornici 20. decembra 1915.

## PRIMORSKO.

— Najstarejša palma v Garici tudi zadeta. Pri usmiljenih bratih stoji priznano najvišja in najstarejša palma v Gorici. Tudi ona se je čutila s P. Frančiškom varno pod zaščitom Rdečega križa, ki dalekovidno plapola nad hišo. — In tudi njo je isti predpoldan hotela uničiti smrt. — Tik ob njej je padla granata, skopala precejšnjo jamo — odtrgala ji je polovico korenin in jo nagnila. Upajo, da se še opomore.

— V imenu resnice. Iz Tolmina: Lepo vreme, ki traja že par dni sem, je dalo povod, da se je tudi pri nas pridno pričelo opravljati pomladna dela. Marsikomu, ki ni navajen življenja v fronti, bi se čudno zdelo, ko bi videl kmete in njih dobre ženice, ki marljivo obdelujejo zemljišča v neposredni bližini bojne črte — tik boreče se armade. Mislil bi si: "Jaz bi ne imel toliko poguma vstrajati na njih mestu." — Toda drugačnih misli je naš kmet, ki ve ceniti važnost obdelanega polja, njemu so lepa cvetoča polja in njive največji zaklad. Neizmerna ljubezen do domače grude, do svoje hiše ga veže na domačijo z neznano silo... ločiti se od nje, to bi bilo zanj smrt... To je vzvišen slučaj ljubezni do domače zemlje, od katere je odvisna sreča njega samega, od katere je odvisna sreča njega samega, odvisen blagor naroda, kakor tudi blagor in obstoj države. Dasiravno ni študiran, vseeno se zaveda, kako velik pomen ima posejano in dobro obdelano polje. — Ne boji se nevarnosti, v kateri se nahaja, ko orje, trebi kamenje in opravlja druga dela. Med gromenjem topov in prasketanjem pušk vstraja pogumno ob svojem delu... njega misli pa se dvigajo goreče in proseče k Bogu, da bi mu blagoslovil travnike in polja, da bi rodila obilen sad, ki je vir življenja in delovanja. — Težka je naloga, ki jo vrši naš kmet v sedanjem času, žrtvujoč vse moči... in mogoče tudi življenje. Sveto nalogo, ki mu je naložena, hoče izvršiti, on hoče biti pomočnik, sodelavec našega skupnega cilja — k zmagi! Vsled tega bi bila dolžnost v to poklicanih faktorjev, da bi se za naše kmečko ljudstvo nekoliko več interesirali ter mu pomagali, posebno v aprovizacijskem oziru. G. župni upravitelj Makuz je mnogokrat rešil naše ljudstvo preteče mu lakote, mnogo je revežev, k iso dobili v skrajni potrebi pri njem brezplačno zaslombo. Samaritanec! Vsa čast ti! Veliko pomanjkanje se opaža sedaj na sladkorju in kavi. Vpeljale so se tudi pri nas sladkorne nakaznice, ki se dobivajo pri županstvu tolminskem v Podmelcu. Izkaznice se razdeljujejo že sedaj, toda sladkorja ni še od nikoder, upamo pa, da ga dobimo v najkrajšem času. — V preteklem letu so ljudje naročali pri županstvu potrebna živila, med temi tudi sladkor. Po dolgem, dolgem času je naročeno blago dospelo, kojega razdelitev se je zaključila tem potom, da nekateri še do danes niso dobili ne sladkorja in ne vrnjenega denarja. Mnenje vseh je, da bi bila dolžnost g. upravitelja, da bi se za naprej plačano blago priskrbel ljudem živež, ali pa da bi jim on pripomogel k temu, da bi ljudje ne trpeli gmotne škode, da bi dobili denar vrnjen, s katerim bi jim bilo omogočeno, preskrbeti si potreben živež kje drugod.

— Istrski deželni zbor razpuščen. Cesar je razpustil deželni zbor istrski in imenoval za predsednika deželne uprave komisarja Alojzija Lasciaca. Deželni glavar Rizzi je prosil, naj se mu dovoli odstop, kar se mu je ugodilo.

— Nemško šolo so otvorili v Kanfanaru v Istri.

— Posredovalnica za goriške begunce je dobila od gospoda notarja Ignacija Bruntarja sledeče obvestilo: Katoliški bukvarni v Ljubljani sem dovolil, da ponatisne prvi zvezek poezij Simona Gregorčiča, za kar mi je odštela 1000 K (tisoč kron). Od tega zneska odločam 300 K za goriške begunce, drugo porabim za šolski dom v Gorici in za Gregorčičevo ustanovo in nekaj za druge blage namene.

— Padla na bojnem polju. Na besarabskih poljanah je padel F. Kalin, na južno-tirolskem bojišču pa Stibilj, oba doma s Plač, občina Sv. Križ na Vipavskem.

## HRVATSKO.

— Supilo na romanju. Znani "hrvatsko-srbski politik Supilo je priromal tudi v Rim. Vsled tega ga ljuto napada "Idea Nazionale", češ, da je prišel intrigirat in da s pospeševanjem jugoslovanskih aspiracij moti iskreno razmerje Italije do zaveznic. Seveda se Supilo brani, vendar pa imenovani list ostane pri svoji trditvi. — Kakor se vidi bivši hrvatski "oberban" še ni pri miru, ampak je prišel tudi v Rim, da spletkari po svoje in deluje naprej za blagor svojega žepa. Stara ljubezen ga je gnala v Rim, kjer se je skoro gotovo sestal s znanim reškim avtonomašem Zanello, s katerim sta v starih zlatih časih tako lepo živela v ljubezni in skrbela vsak po svoje ali vedno le za — sebe. Supilove rešitve pa ne mara noben pameten človek, ker vemo, da on ni storil nikoli ničesar niti za reške Hrvate, ampak je le napadal, kjer je le mogel katoliško duhovščino. — "Slovenec".

OHRANITE NAŠA IMENA, PROSIJO INDIJANCI.

Tajnik departmenta za notranje stvari Franklin K. Lane je bil naprošen po zastopnikih Blackfoot-Indijancev, naj se ohranijo stara indijanska imena v Glacier National-parku. Tipičen "črnonogi" Indijanec na svojem konju v parku in poglavar Eagle Child.


NAPRODAJ HIŠA S 8. SOBAMI IN lot 57x132 ft. na vogalu. Prodam, ker se mislim preseliti na farmo. V hiši je vse moderno urejeno za gretje, gas in elektrika. Več pove John Verščaj, lastnik. 1410 N. Elizabeth St., Joliet. 47t4

**J. C. Adler & Co.**

priporoča rojakom svojo

**Mesnica**

Telefon 101. JOLIET, ILL.

**Dr. Richter's Pain Expeller**

**zoper revmatizem in trganje bolečine in otrpnelost členkov in mišic.**

Pravo zdravilo je v zavoju, kakoršnega vidite na sliki.

Zavrnite vsak zavoj, ki ni zapečaten s Anhor Trade Mark.

25c in 50c vseh lekarnah ali pa pišite ponj naravnost na

**F. Ad. Richter & Co.**
**74-80 Washington Street New York.**

**Vsakdo, ki je poslal denar v staro domovino**

POTOM NAŠEGA POSREDOVANJA, JE ZDAJ

**POPOLNOMA PREPRIČAN**

DA DOSPEJO NAŠE DENARNE POŠILJATVE

**ZANESLJIVO IN TOČNO**

**v roke naslovnikov, kljub vojnim zaprekam, v primernem času.**

V stari domovini izplača denar c. k. pošta

**100 kron pošljemo zdaj za $14.30**

MI GARANTIRAMO VSAKO POŠILJATEV

Pisma in pošiljatve naslovite na:

**AMERIKANSKI SLOVENEC**

BANK DEPT, JOLIET, ILL.

# Povest o dveh mestih.

**Napisal Charles Dickens. Iz angl. prevel Izidor Cankar.**

(Dalje.)

Obleka je bila nezmotljiv talisman in čar, ki so se ga posluževali, da urede vse kakor je prav. Vsakdo je bil opravljen za maškarado, ki bi imela trajati na vekomaj. Maškarada je šla od Tuileriejske palače pa mimo monsiegneurja in skozi ves dvor, skozi zbornice, sodišča in vso družbo (razen strašil) prav do rablja, ki je moral zavoljo čara uradovati počesan, napudran, v suknji z zlatimi obeski, izrezanih črevljih in belih, svilenih nogavicah. Pri vislicah in kolesu — sekira je bila redka — je gospod Paris, kakor so ga njegovi bratje profesorji iz pokrajine, gospod Orleans in ostali, običavali nazivati, načeloval v tej čaroviti obleki. In kdo bi izmed družbe pri monseigneurjevem sprejemu v tem letu Gospodovem tisočsedemstoinosemdesetem utegnil dvomiti, da ne bo sistem, ki korenini v počesanem in napudranem rablju v suknji z zlatimi obeski, izrezanih črevljih in belih, svilenih nogavicah, videl umirati zvezde na nebu!

Ko je monseigneur razbremenil svoje štiri služabnike in použil čokolado je ukazal odpreti vrata najsvetejšega in je izstopil. In potem—kolika vdanost, koliko priklanjanje in pripogibanje, kolika sužnost, koliko podlo klečeplastvo! Kar zadeva dušno in telesno poniževanje, ni nebu nič več preostalo — kar je nemara tudi eden izmed razlogov, da ga monseigneurjevi oboževavci niso nikoli nadlegovali.

Tu z obljubo in tam z nasmehom, šepetaje nekaj temu srečnemu sužnju in onega pozdravljaje z roko, je monseigneur šel ljubeznivo skozi sobe do oddaljene pokrajine, kjer je bila periferija resnice. Tu se je monseigneur obrnil ter šel zopet nazaj in se po predpisanem času zaklenil s čokoladnimi duhovi v svoje svetišče; potem ga ni bilo več videti.

Ko je prizor minil, se je valovanje v zraku okrepilo skoro do malega viharja in dragoceni zvončki so zvonili po stopnicah navzdol. Kmalu je ostal od vse množice le še en sam mož, ki je s klobukom pod pazduho in njuhalnico v roki šel počasi mimo ogledal proti izhodu.

"Jaz Vas izročam," je dejal, obstavši pred zadnjimi vrati in obrnivši se proti svetišču, "vragu!"

Pri teh besedah je otresel tobak s prstov, kakor bi si otresel prah s črevljev in je mirno šel po stopnicah.

Bil je mož kakih šestdeset let, odlično opravljen, ponosnega obnašanja in z obrazom podobnim lepi maski. Obraz prozorne bledosti; vsaka poteza v njem jasno začrtana; na njem stalen izraz. Sicer krasni nos, je bil zelo zožen na obeh nosnicah. Tidve vdolbini sta se izpremenili, kadar se je zgodila sploh kaka izprememba na obrazu. Včasi sta izpreminjali barvo, včasi pa sta se razširjali in zoževali, kakor bi bila v njih slabotna žila. Tedaj je ves obraz izražal zvijačnost in krutost. Pri natančnem opazovanju je bilo zaslediti, da ta izraz podpira ustna črta in črte okrog oči, ki so bile veliko preveč vodoravne in tanke; vendar pa je bil ta obraz z ozirom na vtisk, ki ga je napravljal, lep in znamenit.

Njegov lastnik je šel po stopnicah na dvorišče, stopil v voz in se odpeljal. Pri sprejemu jih ni veliko govorilo z njim; stal je nasamem in monseigneur bi lehko bil prijaznejši. Zato mu je, kakor se je dozdevalo, precej dobro delo, ko je videl, kako se prosto ljudstvo umika pred njegovimi konji in včasi komaj uide, da ga ne povozijo. Njegov voznik je vozil, kakor bi dirjal proti sovražniku, a gospodar ni niti z obrazom, niti z besedo pograjal njegove divje brezobzirnosti. Celo v tem gluhem mestu in nemem stoletju se je včasi slišala pritožba na brezsrčno gosposko navado naglo dirjati po ozkih ulicah, ki niso imele potov za pešake, in tako kruto spravljati v nevarnost življenje in zdravje navadnih ljudi. Toda malokdo se je potrudil tudi prihodnjič misliti na to in uboge pare so si morale v tem kakor v vseh drugih ozirih pomagati iz težav, kakor so znale.

Z divjim drdranjem in ropotom ter nečloveško brezobzirnostjo, ki jo je sedaj težko razumeti, je voz divjal po ulicah in zavijal okrog oglav, medtem ko so žene kričale pred njim in možje vlekli drug drugega in otroke s poti. Ko je slednjič zavil okrog ogla ob nekem vodnjaku, je kolo ob nekaj zadelo, množica glasov je izkriknila in konji so se vzpeli in spoteknili.

Če bi ne bilo zadnje nesreče, bi voz najbrže ne bil obstal; znano je bilo, da so kočije mnogokrat pustile ranjence in oddirjale, in zakaj bi ne? Toda prestrašeni služabnik je naglo skočil dol in že je dvajset rok držalo vajeti.

"Kaj se je zgodilo?" je vprašal gospod, mirno pogledavši iz kočije.

Dolg človek v noćni kapi je bil pobral kup konjem izpod nog, ga položil ob vznožje vodnjaka ter klečal v blatu in mokroti in tulil nad njim kakor divja zver.

"Oprostite, gospod markiz!" je odgovoril razdrapan človek pohlevno. "Otrok."

"Ne zamerite, gospod markiz — hudo je — da."

Vodnjak je bil malo oddaljen; kajti tam se je ulica odpirala v trg, širok kakih deset ali dvanajst korakov. Dolgi mož je naenkrat skočil s tal in poletel proti vozu, da je gospod markiz za trenutek prijel za ročaj svojega meča.

"Umorjen!" je kriknil mož v divjem obupu, iztegnivši dolge roke nad glavo in strme vanj s srepim pogledom. "Mrtev!"

Ljudje so ju obkrožili in opazovali gospoda markiza. V mnogih očeh, ki so ga gledale, se je izražala le radovedna napetost; grožnje ali jeze ni bilo videti v njih. Ljudje tudi niso nič govorili; po prvem kriku so obmolknili in potem molčali. Glas pohlevnega moža, ki je bil izpregovoril, je bil skrajno ponižno tih in boječ. Gospod markiz se je oziral po njih, kakor bi bili same podgane, ki so prišle iz svojih lukenj.

Posegel je po mošnji.

"Ne morem razumeti," je dejal, "da vi, ljudje, ne pazite bolj nase in na svoje otroke. Ta ali oni izmed vas je zmerom na poti. Bogve, koliko ste mi poškodovali konje. Na! Dajte mu tole!"

Vrgel je zlat novec, da ga služabnik pobere, in vse glave so se iztegnile, da vidijo, kam bo padel. Veliki mož je zopet zavpil z nečloveškim glasom: "Mrtev!"

Utihnil je, ko se je naglo približal neki drug mož, ki so se mu drugi umeknili. Ko ga je ugledal, se mu je ubogi človek vrgel z ječanjem in krikom okrog vratu in pokazal proti vodnjaku, kjer je nekaj žena stalo okrog mrtvega otroka in se nežno pečalo z njim.

"Vse vem, vse vem!" je dejal prišlec. "Bodi razumen, Gaspard! Bolje je za ubogo malo siroto, da je tako umrla, kot da živi. Umrla je v trenutku in brez muk. Ali bi bila kdaj živela eno uro tako srečno?"

"Vi ste filozof, mož," je dejal markiz z nasmehom. "Kako Vam je ime?"

"Defarge mi pravijo."

"In kaj ste?"

"Krčmar, gospod markiz."

"Poberite tole, filozof in krčmar," je dejal markiz, ko je vrgel drugi zlat, "in porabite, kakor hočete. In konji — ali so v redu?"

Ne da bi še enkrat počastil množice s svojim pogledom, se je gospod markiz naslonil nazaj v svojem sedežu in se ravnokar odpeljal z izrazom gentlemana, ki je slučajno razbil neko malenkost ter jo plačal in ki jo lehko plača, ko je njegovo hladnokrvnost vznemiril zlat novec, ki je priletel v kočijo in padel na pod.

"Stoj!" je zavpil gospod markiz. "Zadržite konje! Kdo je to vrgel?"

Pogledal je proti prostoru, kjer je trenutek poprej stal krčmar Defarge; toda tam je sedaj ležal z obrazom na tlaku bedni oče in oseba, ki je stala zraven njega, je bila temnolasa, krepka žena, ki je pletla.

"Vi pasja zalega!" je dejal markiz, toda mirno in ne izpremenivši obraza razen vdolbin na nosu. "Vse bi vas hotel povoziti in iztrebiti z zemlje. Če bi poznal lopova, ki je vrgel v voz, in če bi mi bil razbojnik dosti blizu, bi ga strl pod kolesi."

Ljudje so bili tako ustrahovani in njih izkušnja, kaj jim more tak človek prizadeti z zakonom in preko njega, tako dolga in bridka, da se ni zgenil niti en glas, niti ena roka, niti eno oko. Izmed mož tudi en sam ne. Toda žena, ki je pletla, se je ozrla in je pogledala markizu ostro v oči. Bilo je pod njegovo častjo, da bi to zapazil. Njegove zaničljive oči so šle preko nje in preko vseh drugih podgan; zopet se je naslonil v svoj sedež in ukazal: "Poženite!"

Odpeljal se je in druge kočije so pridrdrale mimo v kratkih presledkih; minister, državni podjetnik, generalni najemnik, zdravnik, pravdnik, duhovnik, Velika opera, Komedija, vsa maškarada v pisani, nepretrgani vrsti je drdrala mimo. Podgane so bile prilezle iz svojih lukenj, da vse to vidijo, in so gledale cele ure; vojaki in stražniki so večkrat stopili med nje in med maškarado ter napravili ograjo, za katero so se podgane skrile in le kukale izza nje. Oče je bil zdavnaj pobral mrtvega otroka in ga odnesel, medtem ko so žene, ki so skrbele za truplo, dokler je ležalo na podnožju vodnjaka, še vedno tam sedele ter poslušale šumenje vode in drdranje maškarade — medtem ko je ona žena s pletivom, ki jo je bilo izmed vseh najbolj opaziti, še vedno pletla z vztrajnostjo usode. Voda v vodnjaku je tekla, nagla reka je tekla, dan je tekel proti večeru, toliko življenj v mestu je teklo proti smrti po pravilu, da čas in plima ne čakata nikogar, podgane so zopet spale tesno stisnjene v svojih temnih luknjah, maškarada je bila v razsvetljenih dvoranah pri souperju, vse stvari so tekle po svoji poti.

### VIII. POGLAVJE.

**Monseigneur na deželi.**

Lepa pokrajina, posejana s svetlim žitom, a ne bogato. Njive revne rži, kjer bi morala biti pšenica, njive revnega graha in boba, njive najslabših rastlinskih namestil za žito. V mrtvi naravi kakor v možeh in ženah, ki so jo obdelovali, neko prevladujoče nagnjenje pokazati, da životarijo proti svoji volji — obupna pripravljenost vse pustiti in shirati.

Gospod markiz se je trudil v svoji potni kočiji (ki bi mogla biti lažja) s štirimi poštnimi konji in dvema postiljonoma po strmem hribu navzgor. Rdečica na obrazu gospoda markiza ni bila v sramoto njegovemu odličnemu rodu, ker ni prihajala od znotraj; protraj; provzročila jo je zunanja okoliščina, ki je on ni mogel preprečiti — zahajajoče solnce.

Zahajajoče solnce je posvetilo tako jasno v potno kočijo, ko je prišla do vrha, da je mož v njej bil ves namočen v škrlat. "Takoj bo zašlo," je dejal gospod markiz, ogledovaje svoje roke.

V resnici, solnce je bilo tako nizko, da je v trenutku izginilo, Ko so pritrdili težko coklo na kolo in je voz drsel v pepelnatem vonju in oblaku prahu po hribu navzdol, se je rdeče žarenje naglo izgubilo; ker sta solnce in markiz šla obadva navzdol, ni bilo sploh nobenega žarenja več, ko so coklo odstranili.

Ostala pa je valovita pokrajina, veličastna in širna, majhna vas ob vznožju hriba, za njo veliko pobočje in gričevje, cerkveni stolp, mlin na veter, gozd za lov in pečina z gradom na vrhu, ki je služil za ječo. Markiz je gledal vse te predmete, ki so temneli, ko se je zelo mračiti, z izrazom človeka, ki se bliža domu.

Vas je imela eno samo revno ulico z revno pivarno, revno strojarnico, revno krčmo, revnim hlevom za poštne konje, revnim vodnjakom in vsemi običajnimi revnimi napravami. Imela je tudi svoje revno ljudstvo. Vsi njeni prebivavci so bili revni in mnogi izmed njih so sedeli pred vrati ter rezali čebulo in podobno za večerjo, med tem ko so bili mnogi pri vodnjaku ter umivali listje, travo in druge male sodove zemlje, ki jih je bilo mogoče jesti. Jasnih znakov, kaj jih je spravilo v revščino, ni manjkalo; davke za državo, davke za cerkev, davke za lorda, okrajne davke in splošne davke je bilo treba plačati tu in je bilo treba plačati tam, kakor je bilo slovesno nabito v vasi, tako da je bil čudež, da je sploh še kaka vasa preostala.

Otrok je bilo malo videti in psov nič. Kar zadeva može in žene, so imeli na zemlji voliti — med življenjem v najnižjih pogojih, ki so ga še mogli ohraniti, doli v mali vasi pod mlinom in med jetništvom in smrtjo v vladajoči ječi na pečini.

Napovedan od kurirja in pokanja bičev, ki so se zvijali kakor kače okrog glave postiljonov, kakor bi ga spremljale Furije, se je gospod markiz pripeljal v svoji potni kočiji do vrat poštne postaje. Bila je tesno ob vodnjaku in kmetje so prenehali z delom, da ga vidijo. On se je ozrl in je videl na njih, dasi se tega ni zavedel, počasno in gotovo hiranje od bede razjedenih obrazov in postav, vsled katerega je postala francoska suhost na angleškem praznoverje, ki je imelo preživeti resnico za velik del stoletja.

Gospod markiz je gledal po ponižnih obrazih, ki so se sklanjali pred njim, prav akkor se je on sklanjal na dvoru pred monseigneurjem — s to edino razliko, da so se ti obrazi sklanjali, da trpe, in ne, da se prikupijo — ko je pristopil k skupini siv cestar.

"Pripeljite mi sem tega človeka!" je dejal markiz kurirju.

Človeka so pripeljali s kapo v roki in drugi so ga obkrožili, da vidijo in slišijo, kakor ljudje ob pariškem vodnjaku.

"Jaz sem se peljal na cesti mimo Vas?"

"Res je, monseigneur. Imel sem čast, da ste se peljali na cesti mimo mene."

"Ko sem se peljal navzgor po hribu in na vrhu hriba?"

"Res je, monseigneur."

"Kaj ste gledali tako ostro?"

"Gledal sem moža, monseigneur."

Pripognil se je malo in pokazal s svojo raztrgano, modro kapo pod voz. Vsi drugi so se tudi pripognili, da pogledajo pod voz.

"Kakega moža, svinja? In zakaj ravno tja gledati?"

"Oprostite, monseigneur; visel je na verigi cokle."

"Kdo?" je vprašal popotnik.

"Mož, monseigneur."

"Da bi vrag vzel te tepce! Kako je ime možu? Vi poznate vse može tega okraja. Kdo je bil?"

"Ne zamerite, monseigneur! Ni bil iz tega kraja. Nikoli ga še nisem videl v svojem življenju."

"Visel na verigi? Da se zaduši?"

"Če milostno dovolite, monseigneur, to je bilo ravno čudno. Glava mu je visela navzdol — takole!"

Zasukal se je tako, da mu je bil voz ob strani, in se zvil nazaj z obrazom obrnjenim proti nebu in visečo glavo; nato se je zopet vzravnal, pomečkal kapo in se poklonil.

"Kakšen je bil?"

"Bolj bel kot mlinar, monseigneur. Ves v prahu, bel kakor pošast, velik kakor pošast."

Podoba je pobudila velikansko pozornost med malo družbo; toda vse oči, ne da bi se bile domenili z drugimi očmi, so gledale gospoda markiza. Morda, da vidijo, če v njegovi vesti straši kaka pošast.

"Res, jako pametno," je dejal markiz, ki je z zadovoljstvom čutil, da ga tak mrčeš ne nadleguje, "da niste odprli svojih širokih ust, ko ste videli, da mi je tat v vozu. — Spravite ga preč, gospod Gabelle!"

Gospod Gabelle je bil poštar in obenem davčni uradnik; bil je prišel z veliko pokornostjo, da prisostvuje izpraševanju in je držal izpraševanca uradno za rokav. "Izgubite se!" je dejal gospod Gabelle.

"Primite tega tujca, če bo nocoj iskal strehe v vaši vasi, in se prepričajte, ali so njegovi opravki pošteni, Gabelle."

"V čast mi je, monseigneur, da smem izvršiti Vaše ukaze."

"Ali je tisti človek izginil? Kje je, zlodej?"

Zlodej je že bil s kako šesterico posebnih prijateljev pod vozom in jim je s svojo modro kapo razkazoval verige. Kaka šesterica drugih posebnih prijateljev ga je naglo privlekla in ga vsega zasoplega postavila pred gospoda markiza.

"Ali je mož zbežal, tepec, ko smo obstali, da ovremo?"

"Monseigneur, vrgel se je s hriba z glavo naprej, kakor če se kdo vrže v vodo."

"Poglejte, Gabelle, kaj je! Poženite!"

Šesterica, ki je ogledovala verigo, je še vedno bila med kolesi kakor tropa ovac; kolesa so se zavrtila tako naglo, da so si šteli v srečo, da so rešili kožo in kosti; imeli so le še malo kaj drugega reševati, sicer bi nemara ne bili tako srečni.

(Dalje prih.)

---

**LOKALNI ZASTOPNIKI(ICE) "A. S."**

Allegheny, Pa.: John Mravintz.
Aurora, Ill.: John Kočevar.
Aurora, Minn.: John Klun.
Bradley, Ill.: Math. Stefanich.
Bridgeport, O.: Jos. Hochevar.
Chicago, Ill.: Jos. Zupančič.
Calumet, Mich.: John Gosenca.
Cleveland, O.: Jos. Russ in Leop Kušljan.
Chisholm, Minn.: John Vesel.
Collinwood, O.: Louis Novak.
Delmont, Pa.: Jos. Pavlich.
Denver, Colo.: George Pavlakovich
Ely, Minn.: Jos. J. Peshel.
Enumclaw, Wash.: Jos. Malnerich
Gilbert, Minn.: Frank Ulchar.
Gowanda, N. Y.: Frank Zore.
Great Falls, Mont.: Mat. Urich.
Hibbing, Minn.: Frank Golob.
Houston, Pa.: John Pelhan,
Indianapolis, Ind.: John Radež.
Iron Mountain, Mich.: Louis Berce
Ironwood, Mich.: M. J. Mavrin.
Kansas City, Kans.: Peter Majerle.
La Salle, Ill.: Anton Kastello in Jakob Juvancic.
Lorain, O.: Jos. Perušek.
Lowell in Bisbee, Ariz.: John Gričar
Milwaukee, Wis.: John Vodovnik.
Moon Run, Pa.: John Lustrik.
Newburg (Cleveland): John Lekan
Peoria, Ill.: M. R. Papich.
Pittsburgh, Pa.: Anton Sneller.
Pittsburgh, Pa.: Urh R. Jakobich.
Pueblo, Colo.: Mrs. Mary Buh.
Rock Springs, Wyo: Leop. Poljanec
Sheboygan, Wis.: Jakob Prestor.
So. Chicago, Ill.: Frank Gorentz.
Springfield, Ill.: John Peternel.
Soudan, Minn.: John Loushin.
So. Omaha, Neb.: Frank Kompare.
Stambaugh, Mich.: Aug. Gregorich
Steelton, Pa.: A. M. Papich.
St. Joseph, Minn.: John Poglajen.
St. Louis, Mo.: John Mihelcich.
Valley, Wash.: Miss Marie Torkar.
Waukegan, Ill.: Matt. Ogrin.
West Allis, Wis.: Anton Skerjanc.
Whitney, Pa.: John Salmich.
Willard, Wis.: Frank Perovšek,
Youngstown, O.: John Jerman.

V onih naselbinah, kjer zdaj nimamo zastopnika, priporočamo, da se zglasi kdo izmed prijateljev našega lista, da mu zastopništvo poverimo. Želeli bi imeti zastopnika v vsaki slovenski naselbini.

Spoštovanjem,

Uprav. "A. S."


**Rojakom priporočamo sledeče blago.**

| | |
|---|---|
| Kranjski Brinjevec, zaboj (12 steklenic) za | $12.00 |
| Kranjski Slivovec, zaboj (12 steklenic) za | $10.50 |
| Baraga, zdravilno grenko vino, zaboj (12 steklenic) za | $5.00 |
| Ravbar Stomach Bitters, zaboj (12 steklenic) za | $7.00 |
| Kentucky Whiskey, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za | $10.50 |
| S. L. C. Monogram, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za | $10.00 |
| Cognac Brandy, zaboj (12 steklenic) za | $9.00 |
| Holland Gin, zaboj (15 steklenic) za | $12.00 |
| Rock and Rye, Quarts, zaboj (12 steklenic) za | $6.00 |
| Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za | $7.00 |
| Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za | $6.00 |
| Domače Vino, v sodih po 6 galonov, 10 galonov, 25 galonov in 50 galonov, galon po | 75c |

Z naročilom je poslati Money Order ali Bank Draft. — Pišite v slovenskem jeziku na:

**Slovenian Liquor Co., Joliet, Illinois.**


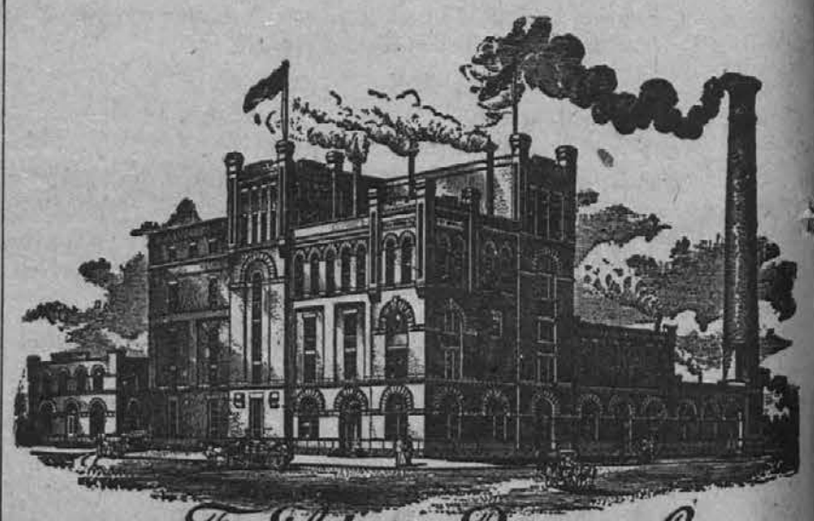



**PIVO V STEKLENICAH.**

Cor. Scott and Clay Sts.....Both Telephones 26.....JOLIET, ILLINOIS.

**FARME! FARME!**

Ako ste namenjeni kupiti farmo, sedaj je pravi čas za to. Mi prodajamo farme že več let v enem najlepših in najrodovitnejših krajev države Wisconsin, katera je, kakor ste gotovo že slišali, ena prvih poljedelskih in živinorejskih držav v uniji, zlasti pa je znana še po svoji dobri, zdravi pitni vodi, ki se drugod malokje dobi. Na našem zemljišču je naseljenih že precejšno število rojakov, ki vsi dobro napredujejo, in so zadovoljni, da so se naselili tam. Naš svet leži v Chippewa in Rusk County, v neposredni bližini glavnih železnic.

Kdor izmed rojakov torej želi kupiti farmo v tem lepem in rodovitnem kraju, naj nam piše za pojasnila in natančnejši popis zemlje, kar pošljemo vsakemu zastonj.

**Slovenska Naselbinska Družba**
LOUIS BEWITZ,
42t5 198—1st Ave., Milwaukee, Wis.

**STENSKI PAPIR**

Velika zaloga vsakovrstnih barv, olja in firneževa. Izvršujejo se vsa barvarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.

**Alexander Daras**
Chi. Phone 376 N. W. 927.
120 Jefferson St. JOLIET, ILL.

**POZOR ROJAKINJE!**

Ali veste, kje je dobiti najboljše meso po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

**Anton Pasdertz**

se dobijo najboljše sveže in prekajene klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v naši mesnici in groceriji na vogalu Broadway and Granite Street.

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113.

**Luka Pleše**

HRVATSKO-SLOVENSKA
**GOSTILNA**

kjer točim najokusnejše pivo, fina domača in importirana žganja in vina ter prodajem dišeče smodke.

Se vsem priporočam v obilen obisk.

1014 North Chicago St., Joliet, Ills.

**Naročite zaboj steklenic**

**novega piva, ki se imenuje**

**EAGLE EXPORT**

**ter je najboljša pijača**

**E. Porter Brewing Company**

Oba telefona 405, S. Bluff St., Joliet, Ill.